

สิ่งศักดิ์สิทธิ์ในพื้นที่ศูนย์การทหารราบ ค่ายธนะรัชต์

พระพุทธปฏิมาประธานและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ประจำศาสนสถาน ศร.

๑. พระพุทธรูปประจำศาสนสถาน ศร. (องค์ที่ ๑)

พระพุทธรูปประจำศาสนสถาน ศร. องค์ที่ ๑ นี้ เป็นพระพุทธรูปชินราชจำลองเนื้อทองเหลือง แก่สำริด ขนาดหน้าตัก ๒๗ นิ้ว จัดหามาในปี ๒๕๐๓ โดยจัดหาด้วยงบประมาณการกุศลและเงินบริจาคของ ข้าราชการ กำลังพล และครอบครัว ตลอดจนผู้มีจิตศรัทธา ได้นำมาประดิษฐาน ณ ศาสนสถาน ศร. ค่ายสมเด็จพระนารายณ์มหาราช อ.เมือง จ.ลพบุรี เพื่อให้เป็นสิ่งเคารพสักการะบูชาของข้าราชการ กำลังพล และครอบครัว ศร. และต่อมาเมื่อกองทัพบก (ทบ.) ได้อนุมัติให้ ศร. ย้ายที่ตั้งหน่วยมาอยู่ในพื้นที่ อ.ปรางค์บุรี จ.ประจวบคีรีขันธ์ (ค่ายธนะรัชต์) ในปี พ.ศ. ๒๕๑๐ พระพุทธรูปองค์นี้ จึงได้รับการเคลื่อนย้ายมากับหน่วย ด้วย และในพิธีขอมาพระรัตนตรัยและถวายน้ำสรงพระในโอกาสพิธีวันสงกรานต์ของหน่วย ผอ.ศจ.ศร.จะได้

นำพระพุทธรูปองค์นี้ทำการขัดผิวให้เกิดความสวยงามและนำไปตั้งประดิษฐานเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาข้าราชการ กำลังพลและครอบครัว ได้ถวายสักการะและถวายน้ำสรงเป็นประจำในทุกๆ ปี ฯ

หน่วยรับผิดชอบ/กำกับดูแล

ฝ่ายอนุศาสนาจารย์ ศูนย์การทหารราบ (ผอศจ.ศร.) เป็นหน่วยรับผิดชอบ และกำกับดูแล โทร.ทบ. ๕๔๐๓๒

๒. พระพุทธรูปประจำศาสนสถาน ศร. (องค์ที่ ๒)

พระพุทธรูปประจำศาสนสถาน ศร. องค์ที่ ๒ นี้ เป็นพระพุทธรูปชินราชจำลอง เนื้อทองเหลือง ปิดด้วยทองคำเปลวทั้งองค์ ขนาดหน้าตัก ๓๐ นิ้ว โดยในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ เจ้าอาวาสวัดเขาอติสุกโต อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์ ได้เมตตาอมอบให้ พ.อ. สมศักดิ์ (ณัฐพล) เกิดสุขผล รอง ผบ.ศร. (ขณะนั้น) และ พ.อ. สมศักดิ์ (ณัฐพล) เกิดสุขผล ได้กรุณานำมาอมอบให้ ศาสนสถาน ศร. เพื่อประดิษฐานเป็นสิ่งเคารพสักการะบูชาสำหรับผู้บังคับบัญชา ข้าราชการ กำลังพล และครอบครัว ศร. ฯ

หน่วยรับผิดชอบ/กำกับดูแล

ฝ่ายอนุศาสนาจารย์ ศูนย์การทหารราบ (ผอศจ.ศร.) เป็นหน่วยรับผิดชอบ และกำกับดูแล โทร.ทบ. ๕๔๐๓๒

๓. พระสุริยมนิจำลอง

พระสุริยมนิจำลอง องค์นี้ เป็นองค์ที่ ๘ (ซึ่งทั้งหมดได้สร้างขึ้นจำนวน ๙ องค์ เพื่อแจกจ่ายไปตามภูมิภาคต่างๆของประเทศ) เป็นพระพุทธรูปปางนาคปรก สร้างด้วยปูนและมวลสารศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ ปั้นขึ้นรูปเป็นองค์พระ โดยพระครูศีลภิกขุ (หลวงพ่ออ้น) วัดพระญาติการาม จ.พระนครศรีอยุธยา เป็นประธานฝ่ายสงฆ์ และมี พ.อ.ประสิทธิ์ วรเนตร เป็นประธานฝ่ายคฤหัสถ์ กระทำพิธีหล่อขึ้น ในวันที่ ๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๘ เริ่มพิธีหล่อเวลา ๐๙.๔๙ น. มีพระสงฆ์จำนวน ๙ รูป เจริญพระพุทธมนต์อธิษฐานจิต และในวันดังกล่าวตรงกับวันเด็กแห่งชาติ ได้มีคณะครูและนักเรียนโรงเรียน วัดพระญาติการาม จำนวนประมาณ ๒๐๐ คน ร่วมในพิธีสร้างและอธิษฐานจิตครั้งนี้ด้วย และพระครูศีลภิกขุ (หลวงพ่ออ้น) ได้มอบพระสุริยมนิจำลองให้แก่ศูนย์การทหารราบ (ศร.) จำนวน ๑ องค์ เพื่อเป็นสิ่งสักการบูชา สำหรับข้าราชการ กำลังพล และครอบครัว ศร.ฯ

สิ่งของที่บรรจุในองค์พระทั้ง ๙ องค์

๑. พระหลังค่อม	รวม ๑ องค์
๒. พระบูชา ๔ นิ้ว ธรรมดา	รวม ๙ องค์
๓. พระบูชา ๓ นิ้ว	รวม ๑ องค์
๔. พระเครื่องพิมพ์ใหญ่	รวม ๙๙ องค์
๕. พระเครื่องพิมพ์เล็กรวม	รวม ๙๙ องค์
๖. น้ำมนต์พุทธานิเสก (๑๒ ธันวาคม ๒๕๙๗) รวม ๑ ขวด	
๗. น้ำพระพุทธมนต์ (๓๐ ธันวาคม ๒๕๐๗ (ปีใหม่) รวม ๑ ขวด	

ขนาดองค์พระสุริยมนิจำลอง

๑. ช่วงไหล่	๓๙ ซม.
๒. ช่วงศอก	๔๙ ซม.

๓. เสาฉัตรสูงข้างละ ๕๙ ซม.
๔. หน้าตักและส่วนสูง ๖๙ ซม.
๕. รวมแท่นประทับถึงยอดเศียรพญานาคสูง ๘๙ ซม.

*พระสุริยมุนี องค์เดิมหรือองค์ต้นแบบ เป็นพระพุทธรูปปางนาคปรกสันนิษฐานว่าสร้างในสมัยทวาราวดีแกะสลักจากหินศิลาละเอียด เนื้อเขียวเข้มเจือดำ ขนาดความกว้างหน้าตัก ๖๙ ซม. และขนาดความสูง ๘๙ ซม. เดิมชาวบ้านเรียกหลวงพ่อกอหัก เพราะเดิมมีสภาพพระเศียรหักหลุดออกไปจากองค์พระที่วัดโคกระบือ ซึ่งเป็นวัดร้าง ชาวบ้านจึงเรียกว่า “หลวงพ่อกอหัก” ตามสภาพขององค์พระ ต่อมาได้มีผู้มากราบไหว้องค์พระและปรากฏความมหัศจรรย์หลายประการ เช่น ได้รับความสำเร็จตามคำขอ มีโชคลาภ เป็นต้น จากนั้นพระครูศีลภิกขุคุณ หรือหลวงพ่อกออื่น วัดพระญาติการาม พร้อมกับบรรดาญาติโยม จึงได้นำองค์ “หลวงพ่อกอหัก” และพระองค์อื่นๆอีกจำนวนหนึ่งมาประกอบพิธีต่อพระเศียรและซ่อมปฏิสังขรณ์ให้มีความสมบูรณ์ โดยถวายพระนามว่า “หลวงพ่สุริยมุนี” และนำมาตั้งบูชาที่สถานिरไฟพระนครศรีอยุธยา ด้วยการสร้างศาลาพระถวายหลังเล็กๆด้วยหลังคาสังกะสี ต่อมาจึงได้มีการบูรณปฏิสังขรณ์ศาลาพระจากที่มุ่งหลังคาด้วยสังกะสีเป็นวิหารพระที่มีความแข็งแรง สวยงามดังที่ปรากฏในปัจจุบัน เพื่อให้เป็นที่เคารพบูชาของประชาชนสืบไป

หน่วยรับผิดชอบ/กำกับดูแล

ฝ่ายอนุศาสนาจารย์ ศูนย์การทหารราบ (ผอศจ.ศร.) เป็นหน่วยรับผิดชอบ และกำกับดูแล โทร.ทบ. ๕๔๐๓๒

๔. พระบรมสารีริกธาตุและพระอรหันตธาตุ

กรมยุทธศึกษาทหารบก (ยศ.ทบ.) โดยกองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารบก (กศจ.ยศ.ทบ.) ได้มีวิทยุราชการทหารแจ้งให้ ศร. ทราบว่าคณะกรรมาธิการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา มีความประสงค์ที่จะมอบพระบรมสารีริกธาตุ (พระธาตุของพระพุทธเจ้าและพระอรหันตสาวก) ให้แก่หน่วยทหารใน ทบ., ทร. และ ทอ. เพื่อให้กำลังพลได้กราบไหว้สักการะบูชา ให้เป็นบุญบารมีและเป็นการใกล้ชิดพระพุทธเจ้าและพระอรหันตสาวก ตามความเชื่อของพุทธศาสนิกชนและเพื่อเป็นการถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ด้วย และ หนึ่งในหน่วย ทบ. ที่ได้รับการพิจารณาเลือกให้ได้รับพระบรมสารีริกธาตุ คือ หน่วย ศร. โดยให้ ศร. จัดเจ้าหน้าที่ของหน่วย จำนวน ๑ นาย เพื่อเข้ารับพระบรมสารีริกธาตุ ในวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๒ เวลา ๑๓.๐๐ น. ณ ห้องประชุมคณะกรรมาธิการ หมายเลข ๓๐๖ - ๓๐๘ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒ และ ศร. ได้อนุมัติให้ พ.ต. บุญเรือง จันทรวิมล อศจ.ศร. เป็นผู้แทนหน่วยเข้ารับมอบพระบรมสารีริกธาตุและนำมาประดิษฐานไว้ ณ ศาสนสถาน ศร. พร้อมกันนี้ได้จัดหาพระเจดีย์แก้ว(ขนาดย่อส่วน) สำหรับบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ และมณฑปสำหรับตั้งประดิษฐาน (คุณแม่ละออ และ พ.อ. สฤชดี แผนสนิท รับเป็นเจ้าภาพในการจัดหา เป็นจำนวนเงิน ๑๗,๐๐๐.- บาท) เพื่อให้กำลังพล และครอบครัวได้สักการะเพื่อความเป็นสิริมงคลสืบไป

โดย ผอศจ.ศร.จะนำพระบรมสารีริกธาตุออกให้ผู้บังคับบัญชา ข้าราชการ กำลังพลและครอบครัว ได้ถวายสักการะอย่างเป็นทางการใน ๒ โอกาส ได้แก่ ๑) พิธีการถวายน้ำสรงในโอกาสพิธีวันสงกรานต์และ ๒) สักการะในพิธีเจริญพระพุทธมนต์ฉลององค์กฐินสามัคคี ศร. (ตลาดล่าง) นอกจากโอกาส

ดังกล่าวแล้ว ผู้มีความประสงค์จะเข้ากราบสักการะพระบรมสารีริกธาตุ สามารถเข้ากราบสักการะได้ ณ ศาสนสถาน ศร. ในวันและเวลาราชการ

หน่วยรับผิดชอบ/กำกับดูแล

ฝ่ายอนุศาสนาจารย์ ศูนย์การทหารราบ (ผอศจ.ศร.) เป็นหน่วยรับผิดชอบ และกำกับดูแล โทร.ทบ. ๕๔๐๓๒

๕. ต้นพระศรีมหาโพธิ์พุทธคยา ศร.และพระพุทธรเมตตาจำลอง

ต้นพระศรีมหาโพธิ์พุทธคยา ศร. ต้นนี้ ศูนย์การทหารราบ (ศร.) ได้รับมาจาก พ.อ.ปาน จันทรานูตร หน.กองอนุศาสนาจารย์ฯ ซึ่งเป็นเมล็ดพันธุ์ที่ได้นำมาจากต้นพระศรีมหาโพธิ์พุทธคยา เมืองพุทธคยา (Gaya) ประเทศอินเดีย (India) และทำการปลูกไว้ เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๑ ณ ด้านทิศตะวันออกของศาสนสถาน ศร. โดยมี พล.ต.สวัสดิ์ เผ่าบุญเสริม ผบ.ศร. (ในขณะนั้น) เป็นประธาน ในการปลูกและได้ก่อกำแพงอิฐ ความสูง ๙๐ ซม. ล้อมรอบ เป็นรูปวงกลม ๒ ชั้น โดยชั้นนอกถมด้วยทราย สำหรับปักรูปเทียนสักการะ โดยที่ในอดีต ศร. ได้เคยใช้พื้นที่บริเวณต้นพระศรีมหาโพธิ์พุทธคยา ศร. นี้ เป็นสถานที่สำหรับประกอบพิธีเวียนเทียนและสักการะในวันสำคัญทางศาสนาและในโอกาสสำคัญต่างๆของผู้บังคับบัญชา ข้าราชการ กำลังพล และครอบครัว และต้นพระศรีมหาโพธิ์พุทธคยา ศร.นี้ ได้เจริญเติบโตมาโดยลำดับ และในขณะเดียวกันกำแพงอิฐที่ก่อล้อมรอบ ได้เกิดการชำรุดทรุดโทรมลงกาลเวลา

ล่าสุดมาถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๘ คณะกรรมการ รุ่น นตท.๒๕ และ จปร.๓๖ ในพื้นที่ จว.ป.ข. และพุทธศาสนิกชนผู้มีจิตศรัทธา ได้มีกุศลเจตนาที่จะรับเป็นเจ้าของ เพื่อเข้าดำเนินการบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณโดยรอบต้นพระศรีมหาโพธิ์พุทธคยานี้ เพื่อให้เกิดความสวยงาม จึงได้ขออนุมัติ ผบ.ศร.

(พล.ต. นพตล ยิ้มถนอม) เพื่อเข้าดำเนินการ จนแล้วเสร็จสวยงาม โดยทำการถมดินและก่อกำแพงล้อมรอบ ความสูง ๑.๐๕ เมตร พร้อมกับหล่อปูนปั้นข้างเผือก ประดับที่ผนังกำแพง จำนวน ๓๖ เชือกเพื่อเป็นพุทธบูชา และทำการปลูกต้นราชพฤกษ์ (คูณ) จำนวน ๑๐ ต้น รอบต้นพระศรีมหาโพธิ์พุทธคยานี้ด้วย

พร้อมกันนี้ คณะกรรมการ รุ่น นตท.๒๕ และ จปร.๓๖ ในพื้นที่ จว.ป.ข. ยังได้จัดสร้างพระพุทธเมตตาจำลอง (จำลองแบบจากพระพุทธเมตตา ณ วิหารพุทธคยา ประเทศอินเดีย) โดยสร้างด้วยการแกะจากหินพระธาตุนามขี้เถ้าขนาดความกว้างหน้าตัก ๒๕ นิ้ว และขนาดความสูง ๓๖ นิ้ว (โดยมีนายจร เหมือนสุวรรณ เป็นนายช่างผู้แกะสลัก) และต่อมาได้ทำการลงรักปิดทององค์พระ โดย พ.อ. อิศระ สุขประเสริฐ เสธ.ศร. เป็นแม่งานดำเนินการ พร้อมทั้งได้สร้างศาลาพระ เพื่อตั้งประดิษฐานให้ข้าราชการ กำลังพล และครอบครัว ได้กราบไหว้สักการะเพื่อความเป็นสิริมงคลสืบไป

หน่วยรับผิดชอบ/กำกับดูแล

ฝ่ายอนุศาสนาจารย์ ศูนย์การทหารราบ (ผอศจ.ศร.) เป็นหน่วยรับผิดชอบ และกำกับดูแล
โทร.ทบ. ๕๔๐๓๒

๖. พระพุทธรูปปางนาคปรก (พระพุทธรูปปางนาคปรก คร.พัน.๑)

พระพุทธรูปปางนาคปรกองค์นี้ เป็นพระพุทธรูปสมัยลพบุรี มีอายุประมาณ ๗๐๐ กว่าปี ซึ่งถูกขุดค้นพบเมื่อประมาณราวปี พ.ศ. ๒๔๘๘ - ๒๔๙๗ ในขณะที่หน่วยได้ทำความสะอาดขุดลอกคลอง วัดตองปุ ซึ่งเป็นคลองกั้นระหว่างค่ายสมเด็จพระนารายณ์มหาราชกับวัดตองปุ เมื่อครั้งที่หน่วยยังมีที่ตั้งเดิมอยู่ใน จ.ลพบุรี โดยได้ขุดพบพระพุทธรูปจำนวน ๒ องค์ จึงได้ทำการอันเชิญขึ้นเป็นพระพุทธรูปประจำหน่วย และต่อมาเมื่อกองทัพบก (ทบ.) ได้อนุมัติให้ศูนย์การทหารราบ (คร.) ย้ายที่ตั้งหน่วยมาอยู่ในพื้นที่ อ.ปราณบุรี จว.ป.ข. จึงได้ทำการเคลื่อนย้ายพระพุทธรูปทั้ง ๒ องค์นี้มากับหน่วยด้วย และต่อมา ในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ หน่วยกองพันทหารราบที่ ๑ ศูนย์การทหารราบ (คร.พัน.๑) หรือหน่วยเดิม กองพันทหารราบ ศูนย์การทหารราบ (พัน.ร.คร.) ได้รับการกิจให้ไปปฏิบัติหน้าที่ปราบปรามผู้ก่อการร้าย ในพื้นที่ อ.รือเสาะ จ.นราธิวาส โดยหน่วยได้อันเชิญพระพุทธรูปปางนาคปรก จำนวน ๑ องค์ เพื่อไปประดิษฐาน ณ ที่ตั้งหน่วยในการปฏิบัติหน้าที่ ณ อ.รือเสาะ จ.นราธิวาส และเมื่อจบภารกิจ ชาวบ้านและพระสงฆ์ในพื้นที่ มีความประสงค์อยากได้พระพุทธรูปไว้สักการบูชาเป็นมิ่งขวัญของชุมชน หน่วยจึงได้ถวายพระพุทธรูปปางนาคปรกองค์นั้น ให้แก่วัดเพื่อเป็นสักการบูชาของชาวพุทธในพื้นที่ ทำให้คงเหลือพระพุทธรูปอยู่ประจำหน่วย จำนวน ๑ องค์ และได้ประดิษฐาน ณ กองร้อยอาวุธเบาที่ ๑ กองพันทหารราบ ที่ ๑ ศูนย์การทหารราบ (ร้อย.อวบ.ที่ ๑ คร.พัน.๑)

ครั้งต่อมาเมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๙ พ.ท. ชนรรค์ บุญนำ ขณะดำรงตำแหน่งผู้บังคับกองพันทหารราบที่ ๑ ศูนย์การทหารราบ (ผบ.คร.พัน.๑) ในขณะนั้น ได้มีดำริให้ก่อสร้างวิหารพระพุทธรูปปางนาคปรก ณ บริเวณ หน้ากองบังคับการ กองพันทหารราบที่ ๑ (บก.คร.พัน.๑) เพื่อเป็นศูนย์รวมจิตใจของกำลังพลภายในหน่วย และได้ทำการอัญเชิญองค์พระจากกองร้อยอาวุธเบาที่ ๑ (ร้อย.อวบ.ที่ ๑ คร.พัน.๑) เพื่อมาประดิษฐาน ณ วิหารด้านหน้ากองบังคับการกองพันทหารราบที่ ๑ ศูนย์การทหารราบ (บก.คร.พัน.๑)

เมื่อปี พ.ศ.๒๕๖๑ พ.ท. ประเสริฐ แก้วอ่อน ขณะดำรงตำแหน่งเป็นผู้บังคับกองพันทหารราบที่ ๑ ศูนย์การทหารราบ (ผบ.พัน.ศร.พัน.๑) ได้ประกอบพิธีทำบุญและยกประดิษฐานองค์พระฉนวน ศาลาพระแห่งใหม่นี้ โดยได้กราบนิมนต์พระครูเกษมสุภาจาร (หลวงพ่อบุชาติ) เจ้าอาวาสวัดหนองยายอ่วม เจ้าคณะตำบลหนองพลับ เขต ๒ เป็นประธานฝ่ายสงฆ์และทำการถวายพระนามพระพุทธรูปปางนาคปรกองค์นี้ว่า “พระพุทธรูปรายณ์ไตรโลกนาถ” สืบมาจนถึงปัจจุบัน

และต่อมาเมื่อ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ พ.อ. อิศระ สุขประเสริฐ เสธ.ศร.(อดีต ผบ.ร้อย.อวบ.ที่ ๑ ฯ) และ พ.ท. เอก พวงประทุม ผบ.ศร.พัน.๑ ได้ดำริจัดสร้างพระพุทธรูปรายณ์ไตรโลกนาถจำลองขึ้นเพื่อประดิษฐานทดแทนองค์จริง เพื่อให้เป็นเครื่องสักการบูชา ณ ร้อย.อวบ.ที่ ๑ฯ พร้อมกันนี้ได้สร้างพระบูชาพระพุทธรูปรายณ์ไตรโลกนาถจำลอง (ขนาดบูชา) อีกจำนวนหนึ่งด้วย โดยได้เรียนเชิญ พล.ต.อภัย อรัญทิมา ผบ.ศร. เป็นประธานในพิธีบวงสรวงบูชาฤกษ์และพิธีเททองหล่อพระ พร้อมกันนี้ได้กราบนิมนต์พระเถระจารย์จำนวน ๔ รูป ได้แก่ (๑) พระครูมนูญสีลสังวร (หลวงพ่อบุชาติ) วัดช้างแทงกระจาด (๒) หลวงพ่อนน จันทวิโร สำนักสงฆ์เขาพรานรูป (๓) พระครูวิริยาธิการี วัดหนองตาแต้ม และ (๔) หลวงพ่อบุชาติ เขมจาโร วัดหนองยายอ่วม เมตตานั่งปรกอธิษฐานจิตในพิธีด้วย

*ศาสตราจารย์ ฌอง บวสเชอเลียร์ ได้กำหนดอายุของพระพุทธรูปกลุ่มนี้ไว้ในช่วงราวปลายพุทธศตวรรษที่ ๑๘ โดยกำหนดว่าน่าจะได้รับอิทธิพลสืบต่อมาจากศิลปะเขมรสมัยบายัน มีลักษณะที่อาจจะแตกต่างกันคือ การทำพระวรกายสูงกว่า ตามพระวรกายไม่ทรงเครื่อง มีเฉพาะกุดทลเท่านั้น พระเศียรไม่ทำเม็ดพระศก มีอุษณิษะทรงสูงทำเป็นชั้นประมาณ ๓-๔ ชั้น ประดับด้วยลายกลีบบัว โดยส่วนนี้มีที่มาจากมงกุฎพระเนตรปิต เหลือบลงต่ำ ซึ่งแสดงถึงการยังรักษาแบบแผนของศิลปะสมัยบายัน แต่สิ่งสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างคือ การแสดงสีพระพักตร์ที่แสดงถึงการผสมผสานกันหลายรูปแบบ ได้แก่ พระนลาฏกว้างและสูงเกินไป พระหูใหญ่และยาวลงมามาก ข้อสังเกตที่สำคัญคือ การทำพระพุทธรูปพระพักตร์ค่อนข้างยาวมาก ซึ่งไม่ใช่ลักษณะของพระพุทธรูปหรืองานประติมากรรมเขมร ด้วยเหตุนี้เองจึงอาจทำให้นักถึงลักษณะของความเป็นท้องถิ่นของผู้สร้างได้ไม่มากนัก

นอกจากนี้แล้วยังมีการพบพระพุทธรูปแบบนี้จำนวนมาก โดยปัจจุบันจัดแสดงอยู่ภายในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สมเด็จพระนารายณ์ รวมถึงองค์พระรูปแบบเดียวกันแต่ไม่มีนาคปรก จัดแสดงในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา และยังพบอยู่โดยทั่วไปตามวัดต่างๆ ในเขตจังหวัดลพบุรี เช่น วัดกวิศราราม วัดเสาชงทอง วัดเชิงท่า เป็นต้น

ซึ่งทั้งหมดที่พบนั้นมีลักษณะเดียวกัน อนุมานว่าคงเป็นงานที่สร้างขึ้นในคราวเดียวกันและน่าจะเป็นฝีมือช่างกลุ่มเดียวกันด้วย ถือได้ว่าพระพุทธรูปในกลุ่มนี้ เป็นลักษณะเฉพาะของ “ศิลปะลพบุรี” ที่พบที่เมืองลพบุรีอย่างแท้จริง พระพุทธรูปกลุ่มนี้ยังได้ให้อิทธิพลไปยังกลุ่มพระพุทธรูปในสมัยอยุธยาตอนต้นด้วย โดยเฉพาะกลุ่มพระพุทธรูปหินทรายที่มีพระพักตร์ค่อนข้างยาว และส่วนหนึ่งน่าจะให้อิทธิพลไปยังกลุ่มพระพุทธรูปแบบอุทองรุ่นที่ ๓ ที่เชื่อว่าเป็นอิทธิพลของศิลปะสุโขทัยด้วย แม้แต่พระพุทธรูปประธานของ

วัดไผ่ อ.ท่าม่วง จ.ลพบุรี ก็น่าจะมีพัฒนาการมาจากพระพุทธรูปในกลุ่มนี้ด้วยเช่นกัน (*ศิลปวัฒนธรรม
นิตยสารออนไลน์ https://www.matichonacademy.com/content/article_๔๐๘๕๙)

หน่วยรับผิดชอบ/กำกับดูแล

กองพันทหารราบที่ ๑ ศูนย์การทหารราบ (ศร.พัน.๑) เป็นหน่วยรับผิดชอบ และกำกับดูแล
โทร.ทบ. ๕๔๕๑๒

๗. พระสีวลี ร่มไม้สาละ ศาสนสถาน ศร.

องค์พระสีวลี ประจำศาสนสถาน ศร. องค์นี้ มีขนาดความสูง ๑๘๐ ซม. ตั้งประดิษฐานอยู่ภายใต้
ร่มไม้สาละ สำหรับให้เป็นที่เคารพสักการะบูชาเพื่อความเป็นสิริมงคล โดย ผอ.ศจ.ศร. ได้รับการบริจาคทรัพย์
สำหรับการจัดหา (องค์พระและแท่นฐาน) จากท่านพระครูสถิตรัตนธรรม เจ้าอาวาสวัดธรรมวารีศรีรัตนาราม
พล.ต. สุเทพ นพวิง ผบ.ศร., ผู้บังคับบัญชา ข้าราชการ กำลังพล และครอบครัว ศร.และท่านผู้จิตศรัทธา
ร่วมเป็นเจ้าภาพ โดยมีปัจจัยบริจาค จำนวน ๓๖,๐๐๐.- บาทเศษ เพื่อจัดหาองค์พระสีวลี ทำทางลาดเข้าถึง
ฐานพระ ประดับเสาไฟฟ้าส่องสว่าง ๒ เสา และป้ายคำกล่าวบูชา เป็นต้น พร้อมกันนี้ ยังได้บรรจุพระพุทธรูป
วัดถุ่มงคลบางส่วนและจตุคามรามเทพ (รับการสนับสนุนจาก กอศจ.ยศ.ทบ.) รวมทั้งสิ้นกว่า ๒,๐๐๐.- องค์
โดยเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เวลา ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพลแด่พระสงฆ์ ๕ รูป และ
เวลา ๑๑.๔๙ น. ประกอบพิธียกประดิษฐาน มีพระครูวิจิตรธรรมวิภาช เจ้าอาวาสวัดบุษยบรรพต (เขาดินจิว)
เจ้าคณะอำเภอหัวหิน เป็นประธานฝ่ายสงฆ์ (เบิกเนตร ลงแป้งเจิมและปิดทอง) พระสงฆ์ ๕ รูป เจริญ
พระพุทธมนต์ประกอบในพิธีฯ

ฝ่ายอนุศาสนาจารย์ ศร.

*พระสิวลีเถระ ก่อนที่ท่านจะอุปสมบทเป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนานั้น ท่านเป็นพระโอรสของพระนางสุปวาสา ผู้เป็นพระธิดาของกษัตริย์แห่งโกลิยะวงศ์ ท่านปฏิสนธิในพระครรภ์พระมารดา ถึง ๗ ปี ๗ เดือน ๗ วัน จึงได้ประสูติจากพระครรภ์พระมารดา และขณะเมื่อพระมารดาทรงครรภ์อยู่นั้น ก็ทำให้พระมารดาเป็นผู้เจริญด้วยลาภ ยศ สักการะมากมาย เมื่อถึงคราวประสูติก็ประสูติง่ายด้วยได้รับพรจากพระพุทธเจ้าที่ทรงให้แก่พระมารดาว่า “ขอพระนางสุปวาสา จงมีความสุข ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ประสูติพระกุมาร ผู้ไม่มีโรค โดยง่ายเถิด” เมื่อประสูติแล้ว พระประยูรญาติขนานพระนามว่า “ พระสิวลีกุมาร ” ครั้นเจริญวัย ท่านได้ออกบวชในสำนักของพระสารีบุตร และได้บรรลุเป็นพระอรหันต์ด้วยการพิจารณาภายในอารมณ์ บรรลุธรรมเมื่อปลงเกศาเสร็จ และด้วยอำนาจแห่งบุญที่บำเพ็ญมา ท่านจึงเป็นผู้เลิศ ด้วยลาภ และปัจจัย ๔ ทั้งปวง จนได้รับการยกย่องจากพระพุทธองค์ เป็นเอตทัคคะผู้เลิศกว่าภิกษุทั้งหลายในทาง “ผู้มีลาภมาก” และเนื่องด้วยพระสิวลีเถระ เป็นพระอรหันต์ ผู้เลิศด้วยลาภสักการะ ผู้ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ และคติความเชื่อของพุทธศาสนิกชนไทยที่เคารพนับถือท่าน จึงนิยมสร้างรูปเคารพองค์พระสิวลีเถระขึ้น เพื่อสักการบูชาสืบมา ฯ

หน่วยรับผิดชอบ/กำกับดูแล

ฝ่ายอนุศาสนาจารย์ ศูนย์การทหารราบ (ผอศจ.ศร.) เป็นหน่วยรับผิดชอบ และกำกับดูแล
โทร.ทบ. ๕๔๐๓๒

๘. พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช องค์นี้ อยู่ในพระอิริยาบถทรงดาบพระแสงดาบ (พระแสงดาบคาบค่าย) เริ่มทำการก่อสร้างในวันที่ ๑๔ มกราคม พ.ศ.๒๕๓๗ สร้างจากเนื้อโลหะทองเหลือง ทำการหล่อจากโรงงาน ในจังหวัดนครปฐม มีขนาดความสูงเท่า องค์จริง โดย พ.อ. กิตติศักดิ์ โยเหลา อจ.ทน.แผนกวิชาการจู่โจมและส่งทางอากาศ กศ.ร.ร.ศร. เป็นผู้ดำเนินการจัดสร้าง และได้รับการสนับสนุนงบประมาณการจัดสร้าง จากพระสุวิทย์ ธีรธัมโม (พระพุทธรักษา) พร้อมคณะศิษยานุศิษย์ และเป็นประธานฝ่ายสงฆ์ในการจัดสร้าง และมี พล.ต. เพิ่มศักดิ์ พวงสาโรจน์ ผบ.ศร. เป็นประธานฝ่ายฆราวาส

โดยสร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์รำลึกถึงพระวีรกรรมแห่งพระองค์ท่านในฐานะที่ได้รับการถวายพระเกียรติให้เป็นพระบิดาแห่งเหล่าทหารราบไทย พระบิดาแห่งการรบแบบจู่โจมและเพื่อแสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์อีกประการหนึ่งด้วย

* สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ทรงตีเมืองคัง เมื่อปี พ.ศ.๒๑๒๔ พระเจ้านันทบุเรงขึ้นครองราชย์เป็นกษัตริย์องค์ใหม่ของพม่า ผู้ครองแคว้นนครที่เป็นเมืองออกทั้งหลายต้องเข้าเฝ้าตามโบราณพระราชประเพณี เจ้าฟ้าเมืองคัง แข็งเมืองไม่มาเข้าเฝ้า พระเจ้านันทบุเรง จึงให้พระมหาอุปราชา (มังสามเกียด) พระสังคหัต (นัดจिनนอง) และ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ยกทัพสามกองทัพไปตีเมืองคัง เพื่อประชันฝีมือกัน เมืองคัง มีที่ตั้งอยู่บนภูเขา มีพื้นที่น้อย การเข้าตีทั้ง ๓ กองทัพลำบาก จึงตกลงกันเข้าตีวันละกองทัพ โดยพระมหาอุปราชา และ พระสังคหัต ยกกำลังเข้าตีไม่สำเร็จ เมื่อถึงคราวที่สมเด็จพระนเรศวรมหาราชเข้าตี พระองค์ทรงออกลาดตระเวนตรวจภูมิประเทศ ทรงตรวจพบเส้นทางลับที่คับแคบทางด้านหลัง ใช้ส่งน้ำและเสบียง เป็นที่ค่อนข้างสูงชัน พระองค์จึงทรงแบ่งกำลังออกเป็นสองส่วน เมื่อถึงเวลาสี่นาฬิกา พระองค์จึงให้ทหารกองเล็กด้านหน้า ยิงปืนโห่ร้องแสดงว่าจะเข้าตีด้านหน้า ชาวเมืองคังจึงหุ่เมเทกำลังไปทางด้านหน้าทั้งหมด พระองค์จึงสั่งให้กองกำลังส่วนใหญ่ที่ซุ่มคอยอยู่ที่เส้นทางด้านหลัง เข้าตีหักเอาเมืองคัง ได้ในเวลาเช้า และจับเจ้าฟ้าเมืองคังมาถวายพระเจ้านันทบุเรงได้

หลังประกาศอิสรภาพ เมื่อปี พ.ศ.๒๑๒๖ สมเด็จพระนเรศวรทำสงครามกับพม่า จำนวน ๑๑ ครั้ง ในครั้งที่ ๘ คราวพระเจ้าหงสาวดีนันทบุเรง ล้อมกรุงศรีอยุธยาเมื่อปีจอ พ.ศ.๒๑๒๙ สมเด็จพระนเรศวรได้รวบรวมผู้คนได้จัดตั้งเป็นกองโจรคอยดัก ชุมโจมตีและปล้นค่ายของข้าศึก เมื่อเดือน ๔ ขึ้น ๑๐ ค่ำปีกุน พ.ศ. ๒๑๓๐ เวลากลางคืนสมเด็จพระนเรศวร เสด็จออกปล้นค่ายหลวงของข้าศึกและทรงนำหน้าทหาร คาบพระแสงดาบ ปืนค่ายหลวงของพระเจ้าหงสาวดีอย่างห้าวหาญ พระปรีชาสามารถของพระองค์ในการเป็นผู้นำโจมตีข้าศึก ณ เวลา ตำบล หรือรูปแบบที่ข้าศึกไม่คาดคิด รวมทั้งมีการเข้าตีลวง และการแสดงลวงต่อข้าศึก จนสามารถประสบความสำเร็จในภารกิจนั้น นับเป็นต้นแบบของการรบแบบจู่โจม หน่วยทหารจู่โจมได้ยึดถือสมเด็จพระนเรศวรมหาราชเป็นพระบิดาแห่งการรบแบบจู่โจม จึงได้จัดสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์ขึ้นเพื่อเทิดพระเกียรติเป็นที่เคารพสักการะและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของเหล่านักรบจู่โจมสืบมาจนทุกวันนี้ ฯ

หน่วยรับผิดชอบ/กำกับดูแล

แผนกวิชาการจู่โจมและส่งทางอากาศ กองการศึกษา โรงเรียนทหารราบ ศูนย์การทหารราบ (แผนก จจ.สอ.กศ.ร.ร.ศร.) เป็นหน่วยรับผิดชอบ และกำกับดูแล โทร.ทบ. ๕๔๑๖๓

๙. พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (ร. ๕ ท่าเสด็จ)

พระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ (หล่อครึ่งพระองค์) นี้ สร้างและออกแบบ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๑๗ โดยกองเครื่องช่วยฝึก ศูนย์การทหารราบ (กขฝ.ศร.) โดยมี พ.ท. สมนึก ทิพยฤทธิ์ เป็นนายช่างปั้นหุ่น และได้นำไปประดิษฐาน ณ บก.ศร. ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๓๔ เวลา ๐๕.๕๙ น. พล.ต.วีระยุทธ อินวะษา ผบ.ศร. พร้อมด้วยข้าราชการและครอบครัว พ่อค้าและประชาชน อ.ปราณบุรี จ.ประจวบคีรีขันธ์ ได้กระทำพิธีอัญเชิญพระบรมรูป ร.๕ (หล่อครึ่งพระองค์) นี้ จากกองบัญชาการ ศูนย์การทหารราบ (บก.ศร.) เพื่อมาประดิษฐาน ณ ศาลาพระพุทธเจ้าหลวง ร.๕ ท่าเสด็จ โดยได้มีการ ประกอบพิธีสงฆ์และพิธีพราหมณ์ พร้อมด้วยการจัดแถวทหารกองทหารเกียรติยศประกอบในพิธี โดยมีบริบท และแรงจูงใจในการสร้างที่สำคัญ ดังนี้-

๑) พื้นที่ท่าเสด็จมีชื่อเป็นมхамงคล ซึ่งเป็นพื้นที่ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์เคยเสด็จมาประทับ

๒) ให้จัดสร้างศาลาวงกลม รูปแบบลอกเลียนมาจากของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าฯ โดยไม้ที่นำมาทำเป็นเสาศาลวงกลมเป็นไม้ตะเคียน มีความยาวเพียงต้นเดียว นำมาจากชายแดนพม่า ด้านบ้านแก่งสะตือและบ้านท่าไม้ลาย อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์

๓) เพื่อใช้เป็นสถานที่สำหรับประกอบพิธีสำคัญ เช่น พิธีวันพระราชกำเนิดโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ในวันที่ ๕ สิงหาคม และวันคล้ายวันสวรรคตของ ร.๕ วันที่ ๒๓ ตุลาคม ของทุกปี และเปิดให้ประชาชนสามารถเข้ามาถวายสักการะได้ทุกวัน

*ท่าเสด็จนี้ เดิมชาวบ้านละแวกนี้เรียกว่า ท่าฝรั่ง หรือ แก่งฝรั่งเนื่องจากบริเวณนี้เป็นทำนบน้ำที่มีน้ำไหลเอื่อยๆ และชาวบ้านปลูกต้นฝรั่งไว้บริเวณแม่น้ำปราณบุรีหรืออีกนัยหนึ่งพบว่าเมื่อปี พ.ศ.๒๕๐๒ - ๒๕๐๓ กองทัพบก (ทบ.) ได้จัดตั้งศูนย์ฝึกกำลังทดแทน (ศฝ.) ขึ้น โดยความช่วยเหลือของสหรัฐอเมริกา และ

ค่ายแห่งนี้มีทหารของสหรัฐอเมริกาประจำอยู่ด้วย และในวันหยุดทหารฝรั่ง (สหรัฐ) มักจะพากันไปเล่นน้ำในแม่น้ำแห่งนี้เพื่อพักผ่อนเป็นจำนวนมาก ชาวบ้านเห็นฝรั่งลงเล่นน้ำทุกวัน จึงเรียกว่าท่าฝรั่ง หรือ แก่งฝรั่ง

เมื่อวันที่ ๙ เมษายน พ.ศ.๒๕๑๑ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ ได้เสด็จแปรพระราชฐานมาประทับที่พระราชวังไกลกังวล เพื่อทรงเสด็จเยี่ยมพสกนิกร ณ บริเวณใกล้เคียงประจำทุกปี และในโอกาสเดียวกันได้ทรงเสด็จเยี่ยมค่ายธนระริชต์และทอดพระเนตรแสดงการยิงอาวุธจรวด ของกรมสรรพาวุธทหารบก โดยศูนย์การทหารราบ ได้จัดการแสดงถวายในพื้นที่ท่าฝรั่งหรือแก่งฝรั่ง ต่อมาเมื่อพระองค์เสด็จมาประทับแรมที่พระราชวังไกลกังวล จะเสด็จเข้ามาพักผ่อนพระอิริยาบถที่ท่าฝรั่งหรือแก่งฝรั่งแห่งนี้เกือบจะทุกครั้ง จึงได้ขนานนามพื้นที่ท่าฝรั่งหรือแก่งฝรั่งเพื่อเป็นมงคลนามว่า “ท่าเสด็จ” ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

หน่วยรับผิดชอบ/กำกับดูแล

กองสนับสนุน กรมนักเรียน โรงเรียนทหารราบ ศูนย์การทหารราบ (กอง สน. กรม นร.ร.ร.ศร.)
เป็นหน่วยรับผิดชอบ และกำกับดูแล โทร.ทบ. ๕๔๑๘๐

๑๐. ศาลเจ้าพ่อเขาฉกฉลาม

ศาลเจ้าพ่อเขาฉกฉลามแห่งนี้ สร้างขึ้นเพื่อเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ ในสมัยเมื่อมีการสร้างศูนย์ฝึกกำลังทดแทน (ศฝ.) ในราวประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ จากการทำที่ได้มีการเกิดอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานการแผ้วถางสถานที่สำหรับสร้างศูนย์ฝึกฯ ทำให้การทำงานต่างๆ ในบริเวณพื้นที่ มีอุปสรรคข้อขัดข้อง ผู้รับผิดชอบพร้อมช่างคนไทย จึงได้นำความปรึกษาผู้อาวุโสในพื้นที่ และให้ผู้ประทับทรงช่วยพิจารณา และคนประทับทรงได้แนะนำให้สร้างศาลถวายพระภูมิเจ้าที่ขึ้น ซึ่งเป็นพระภูมิเจ้าที่ ที่อารักขาดูแล

ฝ่ายอนุศาสนาจารย์ ศร.

พื้นที่นี้ มีนามว่า “เจ้าพ่อเขาฉลักฉลาม” โดยในตอนต้นได้สร้างศาลขึ้นในลักษณะเป็นศาลเพียงตาหลังเล็ก ๆ มุงด้วยสังกะสี ที่บริเวณโคนต้นไทรเชิงเขาฉลักฉลาม (ฝั่งด้านข้างบันไดทางขึ้นศาลปัจจุบัน) ภายหลังจากการสร้างศาลเสร็จแล้วนั้น การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ก็เป็นที่ไปด้วยความเรียบร้อย ไม่มีอุบัติเหตุหรืออุปสรรค ข้อขัดข้องแต่ประการใด

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๒๓ พล.ต. เรือ สุมะโน ผบ.ศร. ในขณะนั้น ได้พิจารณาเห็นว่าศาลเจ้าพ่อเขาฉลักฉลามนั้นเก่าและชำรุดทรุดโทรมลงตามกาลเวลา เห็นควรที่จะได้รับการบูรณะปฏิสังขรณ์ให้สวยงามต่อไป จึงได้ให้ส่วนเกี่ยวข้องดำเนินการ พร้อมกันนี้ได้ทำการบวงสรวงบอกกล่าวขอย้ายศาลไปก่อสร้างบนเชิงเขาที่สูงขึ้น โดยสร้างเป็นรูปศาลาทรงไทย มีหน้าจั่ว ผืนหน้าไปทิศตะวันออก ก่ออิฐถือปูน ผนังด้านหลังฝังติดภูเขาก่ออิฐปิดทับ ด้านข้างล้อมด้วยเหล็กดัด และมีประตูเหล็กสำหรับเปิด - ปิด อย่างที่ปรากฏเห็นในปัจจุบัน พร้อมกันนี้คนประทับทรงในพิธีได้แจ้งว่า เจ้าพ่อเขาฉลักฉลามนี้ ท่านเป็นอวตารแห่งองค์ท้าวเวสสุวรรณ (เวสสุวรรณ) เพื่ออารักขาดูแลพื้นที่แห่งนี้ ซึ่งเป็นหนึ่งในเทพผู้เป็นใหญ่ในทิศทั้งสี่ (ท้าวจตุโลกบาล) ผู้เป็นเจ้าของภูตทั้งปวง (หรือเรียกอีกนามว่าท้าวภูเวรราช/ท้าวภูเวร ผู้เป็นเทพแห่งความมั่งคั่งรุ่งเรือง) จึงได้เป็นเหตุให้มีการนำรูปยักษ์ท้าวเวสสุวรรณ มาตั้งประดิษฐานเพื่อสักการะบูชาจวบจนปัจจุบัน นอกจากนั้น ก็ยังได้มีการสร้างศาลเพียงตาขึ้นรอบๆเชิงเขาฉลักฉลามอีกหลายแห่ง เพื่อให้เป็นบริวารแห่งองค์เจ้าพ่อเขาฉลักฉลาม เช่น ศาลเจ้าหญิงแสงดาว ศาลพระภูมิ ศาลกรมหลวงชุมพร เป็นต้น ฯ

สิ่งของการสำหรับการถวายสักการะ

- ดอกดาวเรือง/ดอกกล้วยไม้ หรือพวงมาลัยดาวเรือง และเครื่องสักการะอื่นๆที่เหมาะสม
 - ธูป ๙ ดอก
 - น้ำบริสุทธิ์/น้ำเขียว/น้ำแดง ฯลฯ
- *การถวายเครื่องสังเวย กรณีที่เป็นสำหรับกระยาหารหวานคาว นิยมทำกันก่อนพระอาทิตย์เที่ยงตรง

หน่วยรับผิดชอบ/กำกับดูแล

กองบริการศูนย์การทหารราบ (กบร.ศร.) โดยเรือ่นจำฯ (รจ.กบร.ศร.) เป็นหน่วยรับผิดชอบ และกำกับดูแล โทร.ทบ. ๕๔๐๕๙

๑๑. ศาลเจ้าหญิงแสงดาว

ศาลเจ้าหญิงแสงดาว ไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าสร้างขึ้นในคราวใดและโดยผู้ใด แต่จากคำบอกเล่า ทำให้สันนิษฐานได้ว่าน่าจะสร้างขึ้นภายหลังจากการสร้างศาลเจ้าพ่อเขาฉกฉลาม เพื่อให้เป็นบริวารของเจ้าพ่อเขาฉกฉลาม ตามคำแนะนำของคนประทับทรงในพิธี โดยเบื้องต้นสร้างขึ้นเป็นศาลเพียงตา ทำด้วยไม้ มุงหลังคาศาลด้วยสังกะสี ณ บริเวณเชิงบันไดศาลเจ้าพ่อเขาฉกฉลามฝั่งขวา ต่อมาได้เกิดการชำรุดทรุดโทรมลงตามลำดับ และในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ พล.ต. ประสาร รวยดี ผบ.ศร. ได้ดำริให้มีการปรับปรุงปฏิสังขรณ์ศาลเจ้าหญิงแสงดาว ให้มีความสวยงามขึ้น โดยได้มอบหมายให้ พ.ท. เนตรรัตน์ะ จุลเนตร ผบ.พัน.บริการฯ เป็นแม่ข่ายดำเนินการ และได้มีการประกอบพิธีบวงสรวงรื้อถอนศาลเดิมและยกศาลขึ้นใหม่ ให้มีความสวยงามตามที่ปรากฏเห็นในปัจจุบัน โดยมี พล.ต. ประสาร รวยดี ผบ.ศร. เป็นประธานในพิธีฯ

สิ่งของสำหรับการถวายสักการะ

- ดอกดาวเรือง/ดอกกล้วยไม้ หรือพวงมาลัยดาวเรือง และเครื่องสักการะอื่นๆที่เหมาะสม
 - รูป ๙ ดอก
 - น้ำบริสุทธิ์/น้ำเขียว/น้ำแดง ฯลฯ
 - ชุดไทยโบราณหรือชุดเครื่องแต่งสำหรับผู้หญิง หมากพลู ฯลฯ
- *การถวายเครื่องสังเวย กรณีที่เป็นสำหรับกระยาหารหวานคาว นิยมทำกันก่อนพระอาทิตย์เที่ยงตรง

หน่วยรับผิดชอบ/กำกับดูแล

กองบริการศูนย์การทหารราบ (กบร.ศร.) โดยเรือนจำฯ (รจ.กบร.ศร.) เป็นหน่วยรับผิดชอบ และกำกับดูแล โทร.ทบ. ๕๔๐๕๙

๑๒. ศาลเจ้าพ่อพรานน้อย

เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๑๕ กองร้อย นนส. ที่ ๒ กรม นร.ร.ร.ศร. (นนส. เหล่า ร. หลักสูตร ๒ ปี) ยังพักอยู่โรงนอนทหาร ฝั่งตรงข้ามกับ กองร้อย บร.กรม นร.ร.ร.ศร. (กองสนับสนุน กรม นร.๑ ปัจจุบัน) โดยมีถนนกั้นกลาง อยู่ติดเชิงเขาน้อย ได้มี นนส. นายหนึ่งเกิดอาการคลุ้มคลั่ง ครองสติตัวเองไม่ได้ และวิ่งขึ้น-ลง บนเขาน้อยขณะนั้นยังเป็นป่าไม้รกมาก พร้อมกับส่งเสียงเอะอะโวยวาย โดยไม่ทราบสาเหตุและเป็นอยู่เช่นนี้หลายครั้ง จึงได้สันนิษฐานกันว่าน่าจะถูกกระทำจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ อันเกิดจากการที่ นนส. อาจกระทำการที่ไม่เหมาะสมหรือไม่ จึงได้ปรากฏเหตุดังกล่าว หน่วย (กองร้อย นนส.ที่ ๒๑) จึงได้จัดเครื่องบวงสรวง เช่นสังเวย และกล่าวขอขมาที่เชิงเขาน้อยเหตุการณ์จึงได้สงบลง

ต่อมา พ.ต. สมนึก พลภรณ์ (ผบ.ร้อย.นนส.๑) จึงได้ให้คนประทับทรงช่วยเข้าตรวจดูตามแนวทางและความเชื่อท้องถิ่น คนประทับทรงแจ้งว่า มีพระภูมิเจ้าที่ นามว่า “เจ้าพ่อพรานน้อยและบริวาร ได้สถิตอาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่นี้มานานแล้ว แต่ยังไม่มีการสร้างศาลที่สถิตประทับ จึงต้องการให้สร้างที่สถิตประทับให้” ผบ.ร้อย.๑ จึงได้สอบถามผ่านผู้ประทับทรงว่า “ประสงค์จะให้สร้างศาลให้บริเวณใด ?” ผู้ประทับทรงบอกว่า “ให้คนที่มิศรีษะล้านแบกท่อนไม้ขึ้นไปบนเขาน้อย ถ้ามั่นทิ่งท่อนไม้ลงตรงไหน ก็ให้สร้างตรงนั้น” จากนั้น พ.ต.สมนึกฯ จึงได้มอบหมายให้ จ.ส.อ.ศรีโพธิ์ ประทุมมิตร ซึ่งเป็นผู้ที่มีศรีษะล้านกว่าผู้ใด และยังเป็นช่างไม้ของหน่วยด้วย ทำการแบกท่อนไม้เดินขึ้นไปยังเชิงเขาน้อย ห่างจากถนนประมาณ ๑๐๐ เมตร จ.ส.อ.ศรีโพธิ์ฯ ก็เกิดอาการเหนื่อยล้า จึงได้ทิ้งท่อนไม้ลงพื้นบริเวณด้านข้างก้อนหินลูกใหญ่ เพราะเหตุนี้ หน่วยจึงได้กำหนดถือเอาสถานที่บริเวณแห่งนี้สร้างศาล โดยในระยะแรกเริ่มเป็นการสร้างด้วยไม้ หลังคามุงด้วยกระเบื้อง ขนาดความกว้างและความสูง ประมาณ ๑.๕๐ x ๒.๕๐ ม. เมื่อสร้างศาลแล้วเสร็จก็จัดให้มีการอัญเชิญ เจ้าพ่อพรานน้อยและบริวาร (เจ้าพ่อพลอย และเจ้าพ่อพิชัย) ขึ้นอยู่สถิตประทับ ณ ศาลนั้น

ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๒ พ.ต. จำลอง พูนอ้อย ผบ.กอง สน. กรม นร.ร.ร.ศร. ในฐานะเป็นหน่วยกำกับดูแลพื้นที่ เห็นว่าศาลได้เกิดการชำรุดทรุดโทรมลงไปมาก ควรนำที่จะได้สร้างขึ้นใหม่ทดแทนของเดิม จึงได้คิดค้นออกแบบโดยรวบรวมรูปแบบโบราณสถานต่างๆ มีปราสาทเขาพนมรุ้ง พระปรางค์สาม

ยอดลพบุรี ปราสาทหินนครวัด ฯลฯ มาผสมผสานกันเป็นรูปประจักษ์สามยอด ด้วยความตั้งใจ ความเชื่อมโยง ศรัทธา หน่วยซึ่งประกอบไปด้วยคณะนายทหาร นายสิบ พลทหาร จึงได้ร่วมแรง ร่วมใจสร้างศาลขึ้นมาใหม่ ตามรูปแบบที่ปรากฏเห็นในปัจจุบัน

และเมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๓๔ ได้มีการประกอบพิธียกศาลและอัญเชิญเจ้าพ่อพรานน้อย อย่างเป็นทางการ โดยมีการเชิญผู้บังคับบัญชา และข้าราชการ ศร. มาร่วมในพิธีด้วย โดยในภาคเช้ามีการ ประกอบ พิธีสงฆ์ จากนั้นมีการประทับทรงเจ้าอัญเชิญเจ้าพ่อทั้ง ๓ องค์ ขึ้นอยู่ขึ้นสถิตบนศาลแห่งนี้ พร้อม ทั้งได้มีการจัดมโหรีผสมโขย เช่น ภาพยนตร์ ลิเก การชกมวย การแสดงรำถวาย ฯลฯ และพร้อมกันนี้ยังได้มีการยิงปืนใหญ่ จำนวน ๓ นัด ถวายด้วย

หน่วยรับผิดชอบ/กำกับดูแล

กองสนับสนุน กรมนักเรียน โรงเรียนทหารราบ ศูนย์การทหารราบ (กอง สน. กรม นร.ร.ร.ศร.) เป็นหน่วยรับผิดชอบ และกำกับดูแล โทร.ทบ. ๕๔๑๙๐

๑๓. อนุสาวรีย์นักรบโบราณและศาลเจ้าพ่อคีรินทร์เทพมงคล

อนุสาวรีย์นักรบโบราณแห่งนี้ สร้างขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๐๑ - ค.ศ. ๑๙๕๘ เพื่อเป็นอนุสรณ์ของความร่วมมือระหว่างประเทศไทยและอเมริกันทั้งฝ่ายทหารและฝ่ายช่าง ในการก่อสร้างศูนย์การฝึกกำลัง ทดแทนนี้ (ศฝ.) อันเป็นปราการอีกแห่งหนึ่ง ในการป้องกันโลกเสรีและหลักการอันสูงส่ง ซึ่งทั้งประเทศไทย และสหรัฐ - พันธมิตร ในองค์การสนธิสัญญาป้องกันภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (สปอ. หรือ ซีโต้) ที่ได้ยึด มั่นอยู่อย่างเต็มที่ ซึ่งศูนย์การฝึกกำลังทดแทนนี้ (ศฝ.) สำเร็จลงได้ด้วยกองทัพบกไทย และการช่วยเหลือทาง การทหารของประเทศสหรัฐอเมริกา

ศาลเจ้าพ่อคีรินทร์เทพมงคลนี้ สร้างขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ ภายหลังจากการสร้างอนุสาวรีย์นักรบ โบราณในปี พ.ศ. ๒๕๐๑ - ๒๕๐๒ จากการทำได้มีผู้ประทับทรงบอกกล่าวว่า การสร้างอนุสาวรีย์นักรบ โบราณ บริเวณพื้นที่ บก.ศฝ. เดิมแห่งนี้ ซึ่งเป็นบริเวณพื้นที่ ที่ได้เคยฝังร่างบรรพชนมาแต่เก่าก่อน (...จากการเตรียม พื้นที่สร้างศูนย์ฝึกฯ พื้นที่บริเวณนี้ เคยเป็นป่าช้าเก่าและได้ขุดพบกะโหลกศีรษะมนุษย์จำนวนหนึ่ง โดยได้มี

การทำบุญล้างป่าช้าอุทิศส่วนกุศลให้ด้วย...,พ.อ.สุรินทร์ สิ้นณรงค์:สัมภาษณ์) อีกทั้งบริเวณนี้ยังเป็นทางแพร่งที่ตรงกับถนนสัญจรผ่าน เพื่อป้องกันอุบัติเหตุเภทภัยที่จะบังเกิดแก่ลูกหลานในภายภาคหน้า ให้สร้างศาลให้แก่พระภูมิเจ้าที่ผู้มีส่วนเกื้อหนุนรักษาพื้นที่นี้ นามว่า“เจ้าพ่อศรีรินทร์เทพมงคล” โดยให้หันหน้าศาลไปยังทิศตะวันออกเฉียงเหนือฯ

หน่วยรับผิดชอบ/กำกับดูแล

กองบริการ ศูนย์การทหารราบ (กบร.ศร.) โดย กองพันบริการฯ (พัน.บริการ กบร.ศร.) รับผิดชอบดูแลความสะอาดเรียบร้อยของพื้นที่อนุสาวรีย์นักรบโบราณ ศาลเจ้าพ่อฯ และพื้นที่โดยรอบ โทร. ทบ. ๕๔๐๖๑ และกองวิทยากร ศูนย์การทหารราบ (กวก.ศร.) สนับสนุนและช่วยอำนวยความสะดวกในโอกาสประกอบพิธีวงสรวง/สักการะ ในพิธีการของหน่วย โทร.ทบ. ๕๔๐๘๒

๑๔. เจ้าพ่อหนุมาน (มัจฉานุ) ศร.พัน.๑

“หนุมาน”เป็นตราสัญลักษณ์ของหน่วยที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ ๖ ทรงดำรงตำแหน่งองค์ผู้บังคับการกองทหารล่อมวัง ที่ได้พระราชทานให้กับหน่วยใช้เป็นสัญลักษณ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๔๕ ซึ่งเป็นปีก่อนตั้งหน่วย และสำหรับตราสัญลักษณ์หนุมานนี้ หมายถึง ทหารเอกที่มีความสามารถ เฉลียวฉลาดและจงรักภักดี ในปี พ.ศ. ๒๔๗๐ เมื่อหน่วยได้ย้ายเข้าที่ตั้งใหม่บริเวณท่าพระจันทร์ และได้เกิดเหตุการณ์อันอัศจรรย์ขึ้น คือได้ปรากฏรูปแกะสลักไม้รูปหนุมานลอยทวนน้ำจากปลายแม่น้ำเจ้าพระยามาทางต้นน้ำและได้มาหยุดอยู่ที่ท่าหน้าหน้ากองพัน กำลังพลทั้งหลายได้เห็นเหตุการณ์อันอัศจรรย์ก็พากันดีใจว่าหนุมานอันเป็นสัญลักษณ์ของหน่วยได้ปรากฏและอยู่กับหน่วย เพื่อเป็นที่เคารพบูชา และเป็นขวัญกำลังใจให้กับกำลังพล จึงได้พร้อมกันทำพิธีอันเชิญขึ้นมาจากน้ำ จึงได้เห็นทางที่เป็นปลา จึงทราบว่าเป็น “มัจฉานุ” แต่ด้วยความดีใจและความตั้งใจอันมีศรัทธาอยู่แต่เดิมก็มีได้เปลี่ยน เพราะต่างคิดว่าหนุมานมีหน้าที่ไปถวายความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ จึงได้ส่งบุตรชาย คือ มัจฉานุ มาเป็นตัวแทน

ต่อมาได้ทราบภายหลังว่าเป็นรูปแกะสลักไม้รูปมัจฉานูนี้ เดิมตั้งอยู่บนหัวเรือมัจฉานุ ที่จอดเทียบอยู่ในเรือพระราชพิธีของกองทัพเรือ ซึ่งได้ถูกคลื่นซัดกระแทกจนหัวเรือชนกับเรือทำให้ตกลงและลอย

นำมา จึงได้มีการตั้งศาลเจ้าพ่อหนุมานขึ้นแล้วนำมาจัดงาน ไปตั้งไว้เป็นที่เคารพบูชา และเมื่อมีการย้ายหน่วยจากพื้นที่กรุงเทพฯ ไปที่ จ.ลพบุรี และ จ.ประจวบคีรีขันธ์ตามลำดับ หน่วยก็ได้นำองค์มางานนี้ไปกับหน่วยด้วย เพื่อเป็นขวัญ กำลังใจและเพื่อความเป็นสิริมงคลแก่หน่วยตราจบปัจจุบัน

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ พ.ท. ชนรรค์ บุญนำ ผบ.ศร.พัน.๑ ได้ทำการบูรณปฏิสังขรณ์ครั้งใหญ่ ทั้งในส่วนขององค์เจ้าพ่อหนุมาน (เปลี่ยนข้อพระกร ที่ชำรุด / ส่วนที่ชำรุดนำเก็บรักษาที่ห้อง ผบ.พัน.๑) และตัวศาลาประดิษฐานทั้งหมด โดยว่าจ้าง อาจารย์ธำนิรินทร์ ชื่นใจ (ช่างศิลป์ที่มีชื่อเสียงจาก จ.เพชรบุรี) เป็นผู้ดำเนินการ สิ้นงบประมาณดำเนินการ ๒๐๐,๐๐๐.- บาท

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ (๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๔) พ.อ.อิสระ สุขประเสริฐ เสธ.ศร. และ พ.ท. อนนท์ สายน้ำเขียว ผบ.ศร.พัน.๑ ได้ร่วมกันดำเนินการจัดสร้างเหรียญเจ้าพ่อหนุมาน ขึ้นเป็นรุ่นแรก เป็นเหรียญรูปไข่ เพื่อเป็นที่ระลึก และเป็นขวัญกำลังแก่ข้าราชการ กำลังพล ในโอกาสหน่วยครบรอบการสถาปนา ปีที่ ๑๒๐ (๗ มกราคม ๒๕๖๕) และเพื่อหารายได้เป็นทุนสำหรับการบูรณะปฏิสังขรณ์ศาสนสถานสิ่งศักดิ์สิทธิ์ประจำหน่วยต่อไป โดยจัดสร้าง ตามรายการ ดังนี้.-

๑. เนื้อทองคำ	จำนวน ๒๐	เหรียญ
๒. เนื้อเงิน	จำนวน ๓๕๐	เหรียญ
๓. เนื้อนวะโลหะ	จำนวน ๕๙๙	เหรียญ
๔. เนื้อทองแดง	จำนวน ๑๑,๒๕๐	เหรียญ

โดยหน่วย ได้กราบนิมนต์พระเกจิณาจารย์ร่วมอธิษฐานจิตปลุกเสก จำนวน ๙ รูป ดังนี้

๑. พระครูมนูญสีลสังวร (หลวงพ่อแถม) วัดช้างแทงกระจาด จ.เพชรบุรี จุฑเทียนชัย
๒. พระครูสังฆรักษ์ สมจิต สมจิตโต (หลวงพ่อจิ) วัดหนองหว่า จ. เพชรบุรี ดับเทียนชัย
๓. พระครูอาทรศิริรักษ์ (หลวงพ่อทุม) วัดเขาน้อย อ.ปราณบุรี จ.ประจวบฯ
๔. พระครูวิริยาธิการี (หลวงพ่อเปี้ยก) วัดหนองตาแต้ม อ.ปราณบุรี จ.ประจวบฯ
๕. พระครูสุมนธรรมสถิต (หลวงพ่อโส) วัดเขากะโหลก อ.ปราณบุรี จ.ประจวบฯ
๖. พระครูปลัดอรรถพร (หลวงพ่อมั่น) วัดท่าลาว จ.เพชรบุรี
๗. พระครูเกษมสุภาจาร (หลวงพ่อชาติ) วัดหนองยายอ่วม จ.ประจวบฯ
๘. พระครูสถิตธรรมนุรักษ์ (หลวงพ่อบัวลอย) วัดน้อยอินทร์บุรี จ.สิงห์บุรี
๙. พระครูวิโรศาสนสุนทร (หลวงพ่อกุ่ม) วัดหนองจอก อ.กุยบุรี จ.ประจวบฯ

คำกล่าวบูชาสักการะเจ้าพ่อหนุมาน

(ตั้ง นะโม ๓ จบ)

นะโม เม สัพพะพุทธานัง

นะโม เม สัพพะธัมมานัง

นะโม เม สัพพะสังฆานัง

นะโม เม สัพพะเทวานัง

นะโม เม หนุมานัสสะ

อิมิณา สัจจะกิริยาเย

สิทธิกิจจัง สิทธิกัมมัง

สิทธิลาโภ ชะโย นิจจัง

สัพพะชะยะมังคะลัง โทตุ

สะทา โสตถิ ะวะวันตุ เม ฯ

สิ่งของสำหรับการถวายสักการะ

- ดอกดาวเรือง/ดอกกล้วยไม้ หรือพวงมาลัยดาวเรือง ผ้าสามสี และเครื่องสักการะอื่นๆที่เหมาะสม
- รูป ๙ ดอก
- น้ำดื่มบริสุทธิ์/น้ำเขียว/น้ำแดง ฯลฯ

*การถวายเครื่องสังเวย กรณีที่เป็นสำหรับกระยาหารหวานคาว นิยมทำกันก่อนพระอาทิตย์เที่ยงตรง

หน่วยรับผิดชอบ/กำกับดูแล

กองพันทหารราบที่ ๑ ศูนย์การทหารราบ (ศร.พัน.๑) เป็นหน่วยรับผิดชอบ และกำกับดูแล
โทร.ทบ. ๕๔๕๑๒

๑๖. อนุสาวรีย์ ฯพณฯ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์

ฯพณฯ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ริเริ่มก่อตั้งศูนย์ฝึกกำลังทดแทนซึ่งเป็นค่ายทหารขนาดใหญ่ขึ้น ต่อมาค่ายนี้ได้รับพระมหากรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามว่า “ค่ายธนะรัชต์” เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ เพื่อเป็นเกียรติประวัติแก่ ฯพณฯ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ต่อมากองทัพบกได้ยุบเลิกศูนย์ฝึกกำลังทดแทนและได้ย้ายศูนย์การทหารราบจากค่ายสมเด็จพระนารายณ์มหาราช จ.ลพบุรี มาเข้าที่ตั้งในค่ายธนะรัชต์แทนตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๐ หลังจากนั้นได้มีหน่วยทหารขนาดใหญ่มาเข้าที่ตั้งในค่ายธนะรัชต์อีก ๓ หน่วยด้วยกัน คือ โรงเรียนนายสิบทหารบก, กองพลที่ ๑๕ และกองพลที่ ๑๖ ตลอดเวลาอันยาวนานที่ชาวค่ายธนะรัชต์ได้พักอาศัยอย่างผาสุกอยู่ในค่ายแห่งนี้ ทำให้ชาวค่ายส่วนมากมีความคิดเห็นไปในแนวเดียวกันว่า ภายในค่ายควรจะมีสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นที่รวมจิตใจและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ และสิ่งนั้นจะต้องเป็นปูชนียวัตถุของชาวค่ายธนะรัชต์ตลอดไป

ตั้งนั้น ความคิดริเริ่มที่จะดำเนินการก่อสร้างอนุสาวรีย์ ฯพณฯ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ไว้ ณ ค่ายธนะรัชต์ จึงเกิดขึ้นตามเจตนารมณ์ดังกล่าวข้างต้น เพราะนอกจาก ฯพณฯ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ จะเป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งค่ายแห่งนี้แล้ว ยังได้ประกอบคุณงามความดีไว้แก่กองทัพและประเทศชาตินานัปการจากนั้น จึงเริ่มสำรวจประชามติอย่างไม่เป็นทางการ โดยฟังข้อคิดเห็นจากกลุ่มประชาชนหลายอาชีพ ทั้งข้าราชการและประชาชน ผลปรากฏว่า มีข้าราชการ พ่อค้า ประชาชนเห็นด้วยกับความคิดริเริ่มนี้เป็นจำนวนมาก ทำให้เชื่อได้อย่างสนิทใจว่า ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่อยังคงจดจำและยกย่องคุณความดีของ ฯพณฯ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ อยู่อย่างไม่เสื่อมคลาย ทำให้คาดหมายได้ว่าการก่อสร้างอนุสาวรีย์ในครั้งนี้คงได้รับการสนับสนุนจากหลายฝ่ายด้วยดี หลังจากทราบกระแสประชามติเช่นนี้แล้ว พล.ต. เรือ สุมะโน ผบ.ศร.

จึงได้แต่งตั้งกรรมการขึ้นชุดหนึ่ง ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ผู้มีความสามารถในด้านต่าง ๆ หาข้อมูลเพื่อทราบ สมมุติฐานเสียก่อนว่า การดำเนินงานต่าง ๆ ควรจะมีลำดับขั้นตอนอย่างไรจะต้องเกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการ หรือสถาบันเอกชนแห่งใดบ้าง รวมทั้งประมาณการด้านกำลังคนและงบประมาณที่จะใช้เพื่อการนี้

ผลจากการสืบค้นข้อมูล และการประชุมหารือกันในขั้นต้น ได้แนวความคิดกว้าง ๆ ที่จะก่อสร้าง อนุสาวรีย์ ฯพณฯ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ขึ้นที่หน้ากองบัญชาการศูนย์การทหารราบ เหตุผลนั้นก็คือ ศูนย์การทหารราบนี้ ในวงการทหารถือกันว่าเป็นเสมือนถิ่นกำเนิดของทหารราบ ซึ่ง ฯพณฯ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ก็เป็นทหารราบ ในตอนต้นชีวิตรับราชการของ ฯพณฯ ได้ผูกพันกับหน่วยนี้มาโดยตลอด และเห็นว่า หน้าบริเวณหน้ากองบัญชาการศูนย์การทหารราบนั้น เป็นภูมิประเทศสูงเด่นมีพื้นที่กว้างพอที่จะใช้ประกอบ พิธีกรรมต่าง ๆ และสะดวกแก่ผู้ที่จะเข้าไปสักการะด้วย การประชุมหารือกันในครั้งต่อ ๆ มา คือ การกำหนด รูปแบบและขนาด และข้อความที่จะบรรจุไว้ในอนุสาวรีย์ รวมทั้งการเลือกผู้ที่จะเป็นประติมากรและสถาปนิก ดำเนินการในเรื่องนี้ เมื่อได้ข้อมูลดังกล่าวแล้ว จึงส่งผู้แทนไปกราบเรียนท่านผู้บัญชาการทหารราบ ธนะรัชต์ ให้ทราบ ถึงวัตถุประสงค์ และขออนุญาตดำเนินการสร้างอนุสาวรีย์ของ ฯพณฯ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ซึ่งท่านผู้บัญชาการ ฯพณฯ เห็นชอบด้วยและยินดีจะให้การสนับสนุนทุกประการ

จากนั้น ศูนย์การทหารราบจึงได้รายงานขออนุญาตสร้างอนุสาวรีย์ไปยังกรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ โดยเสนอวัตถุประสงค์ แบบรายการ และ ชีวิตประวัติของ ฯพณฯ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ รวมทั้งได้ระบุชื่อประติมากรประกอบไปด้วย กรมศิลปากรอนุญาตให้สร้างได้ พร้อมกับเสนอแนะ แก้ไขในรายละเอียดเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เช่น คำจารึกประวัติรับราชการของ ฯพณฯ มิควรใช้คำย่อ ควรใช้คำเต็มทั้งหมด เป็นต้น (ตามหนังสือกรมศิลปากร ที่ ศธ. ๐๗๐๖/๔๑๖๓ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๒๓)

เมื่อกรมศิลปากรอนุญาตแล้ว จึงรายงานขออนุมัติต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึง ผู้บังคับบัญชาการทหารบก ซึ่ง พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ผู้บัญชาการทหารบก (ผบ.ทบ.) ในขณะนั้น ได้กรุณาอนุมัติเมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๓ ให้สร้างได้ตามความประสงค์ เมื่อได้รับอนุญาตจากทนายท ของ ฯพณฯ กรมศิลปากร และกองทัพบกแล้ว จึงได้เรียนเชิญ พล.อ. จิตติ นาวิเสถียร ประธานกรรมการ ธนาคารทหารไทย เป็นประธานกรรมการร่วมจัดหาทุนทรัพย์ในการสร้างอนุสาวรีย์ ซึ่งท่านได้กรุณาตอบรับ ด้วยความยินดี และยังได้เรียนเชิญผู้ที่เคยใกล้ชิดกับ ฯพณฯ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ซึ่งในปัจจุบันได้ ประกอบอาชีพอยู่ตามวงการต่าง ๆ ทั้งในหน่วยงานรัฐบาลและภาคเอกชน เข้ามาเป็นกรรมการร่วมจัดหาทุน สมทบด้วย และคณะกรรมการดังกล่าว ได้มีการประชุมหารือและมีมติอันเป็นแนวทางดำเนินการ ดังนี้-

๑) ส่วนที่เป็นรูปปั้นให้ นายกนก บุญโพธิ์แก้ว ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการวิทยาลัย ช่างศิลป์ กรมศิลปากร เป็นประติมากร สร้างด้วยทองแดงรมดำ มีขนาด ๒ เท่าของจริง เป็นภาพ ฯพณฯ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ยืนแต่งกายชุดฝึกทหารบก ไม่สวมหมวก มือซ้ายถือหมวก มือขวาถือไม้ถือ ในวงเงิน ๕๘๐,๐๐๐.-บาท (ห้าแสนแปดหมื่นบาทถ้วน)

๒) ส่วนฐาน มีลักษณะ ๘ เหลี่ยม เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๐ เมตร สูง ๕ เมตร กรุผิวด้วยหินอ่อน ติดตั้งดวงโคมไฟฟ้าและไฟฉายโดยรอบ ให้บริษัท ช.การช่าง เป็นผู้รับเหมาก่อสร้างในวงเงิน ๑,๑๑๐,๐๐๐.-บาท (หนึ่งล้านหนึ่งแสนหนึ่งหมื่นบาทถ้วน)

๓) ให้ก่อสร้าง ณ ที่ด้านหน้ากองบัญชาการ ศูนย์การทหารราบ (บก.ศร.) โดยหันหน้าออกสู่ถนนเพชรเกษม

๔. งานก่อสร้างส่วนใหญ่จะต้องแล้วเสร็จภายในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๒๔

๕. ให้กรรมการร่วมจัดหาทุนสมทบฯ ช่วยกันหาทุนจากผู้บริจาค และให้ศูนย์การทหารราบหาทุนสมทบอีกทางหนึ่ง

การดำเนินการต่าง ๆ ได้สำเร็จลุล่วงผ่านพ้นอุปสรรคมาเป็นลำดับ เริ่มต้นด้วยพิธีวางศิลาฤกษ์ที่ฐานอนุสาวรีย์ฯ โดย พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ผู้บัญชาการทหารบก (ผบ.ทบ.) ในขณะนั้น เป็นประธานในพิธี เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๒๔ งานชิ้นต่อมา ได้แก่การร่วมพิจารณาและให้คำปรึกษาแนะนำประติมากรในส่วนที่เป็นรูปปั้นจนกระทั่งแล้วเสร็จ และ พล.อ. ประยุทธ์ จารุมณี ผู้บัญชาการทหารบก (ผบ.ทบ.) ได้เป็นประธานในพิธีเททองที่โรงหล่อไตรสรณาคม เลขที่ ๓๒๒/๒ ซ. วัตวิเศษการ พรานนก กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๒๔ และสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราชฯ สกลมหาสังฆปริณายก (วาสนมหาเถระ) ได้เสด็จไปในพิธีดังกล่าวด้วย เมื่อประติมากรแต่งรูปหล่อโลหะ และรมดำเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงเคลื่อนย้ายไปติดตั้งบนฐานในค่ายธนระวัชต์ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๔

จากนั้น สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราชฯ สกลมหาสังฆราชฯ ปริณายก (วาสนมหาเถระ) ได้เสด็จเป็นประธานทรงบรรจุอัฐิของ ฯพณฯ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ไว้ที่ฐานรองรับรูปปั้น เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๒๔ อันเป็นวันคล้ายวันถึงแก่อสัญกรรมของ ฯพณฯ ด้วย

จากนั้น ในวันอังคารที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๒๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เสด็จเป็นองค์ประธานในพิธีเปิดอนุสาวรีย์ ฯพณฯ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ นับเป็นสรรพศิริสวัสดิ์พัฒนามงคลยิ่งแก่ศูนย์การทหารราบ

อนุสาวรีย์นี้ จึงนับว่า มิเพียงแต่จะเป็นอนุสาวรีย์เตือนใจให้ผู้พบเห็นได้รำลึกถึงคุณความดีในอดีตของ ฯพณฯ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เท่านั้น แต่จะเป็นเครื่องหมายแห่งความกตัญญูกตเวทีและ สามัคคีธรรมของพวกเราทั้งหลายต่อไปด้วยฯ (หนังสือที่ระลึกการเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดอนุสาวรีย์ ฯพณฯ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ณ ศูนย์การทหารราบ ค่ายธนระวัชต์ ปราณบุรี ประจวบคีรีขันธ์, ๒๕๒๕: ๑๑ - ๑๔)

หน่วยรับผิดชอบ/กำกับดูแล

กองบริการ ศูนย์การทหารราบ (กบร.ศร.) โดย กองพันบริการ กองบริการ ศูนย์การทหารราบ (พัน.บริการ กบร.ศร.) เป็นหน่วยรับผิดชอบและกำกับดูแล โทร.ทบ. ๕๔๐๖๑

๑๗. เสือคู่ด้านหน้าอนุสาวรีย์ฯ พญา จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์

เสือนำรูปคู่นี้ (สิง ทะ พะ หุ (ด้านขวามือ ฯพณฯ จอมพลฯ) และ พยัคฆ์ ทะ อะ (ด้านซ้ายมือ ฯพณฯ จอมพลฯ) แต่เดิมนั้น ฯพณฯ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ อดีตผู้บัญชาการทหารบก ท่านที่ ๑๖ และ นายกรัฐมนตรีท่านที่ ๑๑ ท่านได้ถวายไว้ให้กับหลวงพ่อดำ ชูตินธโร (หลวงพ่อดี) เจ้าอาวาสวัดศรีนวลธรรมวิมล เขตหนองแขม กรุงเทพฯ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๑ ต่อมาหลวงพ่อดีมีความเมตตาต่อกรมยุทธศึกษาทหารบก (ยศ.ทบ.) ท่านจึงได้มอบเสือนำรูปคู่นี้ไว้เพื่อแสดงถึงความมีอำนาจและความสง่างามของกองบัญชาการ กรมยุทธศึกษาทหารบก (บก.ยศ.ทบ.) และเป็นเครื่องระลึกถึงคุณงามความดีของ ฯพณฯ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ที่มีต่อกรมยุทธศึกษาทหารบก (ยศ.ทบ.) โดยได้มอบให้ไว้เมื่อ วันที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ โดย พล.ท. อุดล อุบล เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารบก (จก.ยศ.ทบ.) เป็นผู้รับมอบ และได้ตั้งประดิษฐานหน้ากองบัญชาการ กรมยุทธศึกษาทหารบก (บก.ยศ.ทบ.) (ปรับจากข้อความจารึกบนแผ่นโลหะ ณ ฐานเสือนำรูปคู่ ปัจจุบันเก็บรักษาไว้ที่ศาสนสถาน ศร.)

ต่อมา ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ พล.ท. กฤษฎา อารีรัชกุล เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารบก (จก.ยศ.ทบ.) ได้มีดำริให้นำเสือนำรูปคู่ มาตั้งประดิษฐานยังด้านหน้าอนุสาวรีย์ ฯพณฯ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เพื่อประดับบารมีแก่ท่านจอมพล ผู้เป็นเจ้าของแต่เดิม และได้ประกอบพิธีเคลื่อนย้ายจาก กรมยุทธศึกษาทหารบก (ยศ.ทบ.) มายังศูนย์การทหารราบ (ศร.) ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗, เวลา ๐๗.๒๙ น. และประกอบพิธีตั้งประดิษฐาน ณ ศูนย์การทหารราบ (ศร.) ในเวลา ๑๒.๒๙ น. โดย พระครูสถิตรัตนธรรม เจ้าอาวาสวัดธรรมวาริศรรัตนาราม เป็นประธานฝ่ายสงฆ์ และมี พล.ต. นพดล ยิ้มถนอม ผู้บัญชาการศูนย์การทหารราบ (ผบ.ศร.) และคณะผู้บังคับบัญชาเข้าร่วมพิธี โดยเบื้องต้น ได้ทำการบวงสรวงบอกกล่าวดวงวิญญาณ ฯพณฯ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ให้ทราบเจตนาประสงค์ จากนั้นพระครูสถิตรัตนธรรม เจิมแผ่นทอง และประพรมน้ำพระพุทธมนต์ และผู้บัญชาการศูนย์การทหารราบ ผูกผ้าแดงและคล้องมาลัยรับ ซึ่งในระหว่างการประกอบพิธีนั้น ได้บังเกิดเหตุการณ์เป็น ที่อัศจรรย์ ได้แก่การเกิดพระอาทิตย์ทรงกลด และฝนลงเม็ดโปรยปรายเป็นที่น่าอัศจรรย์ ซึ่งเป็นประจักษ์แก่ผู้ร่วมพิธีโดยทั่วกัน ฯ

หน่วยรับผิดชอบ/กำกับดูแล

กองบริการ ศูนย์การทหารราบ (กบร.ศร.) โดย กองพันบริการ กองบริการ ศูนย์การทหารราบ
(พัน.บริการ กบร.ศร.) เป็นหน่วยรับผิดชอบและกำกับดูแล โทร.ทบ. ๕๔๐๖๑
